

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1928"

Személy

Szerző: *Lengyel Zoltán*Cím: *A kétmillió Budapest*

Forrás:

Pesti Napló

Bp

(Hely)

1928. 8. 5.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

A kétmillió Budapest

Írta: **LENGYEL ZOLTÁN**

A nyári forrás, amely elől mindenki elmenekül a zöldbe, s ha messzebb nem, hát legalább is a főváros szomszédságába, rátereli a figyelmet a »környék« ügyeire, amely a megcsontosodott pesti embernek csak kirándulóhely. Pedig ezen már réges-régen túl vagyunk. A környék már nem környék, hanem szerves része a nagy egésznek. Nagy-Budapest ábrándkép és agitációs program volt akkor, mikor utólagartuk érne Gross-Wient. Később ez is elmosódott és lekerült a napirendről, mint annyi más és ime esekély tíz esztendővel a háború után ez is itt van. *Megcsinálódott magától.* Megteremtette a fővárosi lakáshiány azáltal, hogy százezernyi kisember és alkalmazott család házakat épített a szomszédságban. És most a legsürgősebb és legnagyobb nemzeti feladatok egyikévé lett ennek rendezése.

Föl is vetődnek naponként és elszórva a problémák: a rendszertelen település káros következményeinek kiküszöbölése, a közlekedés megjavítása, a közművek létesítése, a tervhívó közigazgatási átszervezések, a nagyszámú lakosság igényeinek megfelelő közintézmények föllállítása, a fővárossal kapcsolatos közös feladatok megoldása alakjában, de az egész kérdés összefoglaló, helyes, nagyvonalú és végleges elintézése még mindig nem foglalkoztatja az illetékeseket. Még mindig nincsenek a dologral tisztában.

A hiba itt abban keresendő, hogy rendszerint helyi érdekből indulunk ki és a nagy-egészet nem tudjuk összefoglalni... Pedig a kérdés nem helyi kérdés. Csak viszonylagosan néz ki olyanok.

A dolog *közigazgatási* része egy immár befejezéséhez közeledő folyamat. Egymás után alakult meg Újpest, Rákospalota, Kis-

pest, Pesterzsébet, Budafok rendezett tanácsú városok. A fővárost — különösen a Duna balparti részét egy városi körgyűrű veszi körül. Más nem hiányzik ebből, csakis Pestújhelynek, Rákosszentmihálynak, Sashalomnak, Mátyásföldnek és Pestszentlőrincnek Kispesthez való csatolása. Mihelyest ennek az öt községnek a városi gyűrűbe való beillesztése megtörténik, ami már legfeljebb hónapok kérdése, ha Pestújhelyt Rákospalotához csatolta. Rákosszentmihály, Sashalom és Mátyásföld egy új városban egyesültek: aktuálisá lesz az a kérdés, hogyan igazgassák ezt a hat várost, hogyan tudja reá háruló sok és nehéz feladatot megoldani, hogyan lehessen ezeket finanszírozni és miként tudjunk e városok munkájába *összhangot hozni* és a fővárossal összeköttetésben a jövő fejlődéshez szükséges nagyvonalúságát és tervszerűségét keresztülvinni?

Mert ime a *második millió közlekedési ügyét* sem lehet kapkodva, részletekben csinálni, sem a pályaudvarok sem a sorompók, sem az új vonalak, sem a helyiérdekűvel kapcsolatos kérdéseket. Ezekhez mind hosszú időre szóló és egységes nagy tervet kell készíteni s a *Nagy-Budapest új közlekedési térképét* is tervszerűen, a lehetőséghez képest kell kiképezni.

A *közművek* — világítási, vízellátási csatornázási, stb. szempontjából is — a hat városnak a fővárossal együtt kell a programot megállapítani és nem szabad, hogy egyik város a másik dolgát keresztelje. Nem engedhető meg sem műszakilag, sem pénzügyileg, hogy egyik olyan megoldásba verje a pénzt, mely később nem maradhat meg állandóan.

Itt vannak a különböző tanügyi, igazgatószolgálati és minden egyéb kérdések, amelyek két osztályba sorozhatók. Az egyik rész egy nagyarányú városrendezési terv keretében

tartozik, mely egybefoglalná Budapest és az egész környék ma másfél, a közeljövőre kétmilliónyi lakosságának területét, a másik csoport ama feladatok körébe tartozik, amelyek az élet naponként vet fölszínre és amelyekben naponként kell megállapodásokat kötni úgy a fővárossal, mint egymással, ha azt akarjuk, hogy komolyabb, maradandó, tervszerű munkát végezzünk.

Mivel pedig ez *egy város* — Nagy-Budapest — keretében, *egy város* igazgatása körében, ma meg nem valósítható; azért merült föl az a határozott terv, hogy *e hat várost* — Budapest környékének rendezett tanácsú városait — *emeljük ki Pest vármegyéből* és egyesítsük külön *törvényhatóságba*. — Pest vármegye örömmel venné ezt a tehermentesítést. A hat város félmilliónyi lakossága, mint városi lakosság, külön városi igazgatást igényel.

Közös ügyeik közös megbeszélését és elintézését. Ezek közös szövet teremtenének a fővárossal kapcsolatos összes kérdések közös tárgyalására és elintézésére. Aminek óriási előnyei ma még ki sem számítható fejlődési lehetőségeket nyitnak meg anélkül, hogy a főváros és környéke egymást külön-külön, vagy egyik a másik rovására megterhelné! A hat városban kialakulnak a városi kulturális, társadalmi és gazdasági külön gócpontok, ezek meg is erősödnek, minden szükséges közintézménnyel felszerelődnek és ezáltal már is, mint az eljövendő Nagy-Budapest külvárossal, később kerületi székhelyei, kiépülnek.

Ennek a gondolatnak megvan az az *előnye*, hogy minden kérdést meg lehet vele oldani és nincs meg az a hátránya, ami egy *másfél-millió* főváros eltartásával járna. *amit ez a kisország el nem bír.* Ezért dolgozunk ebben az irányban és hisszük, hogy rövidesen *meg is* valósítjuk a szép tervet.